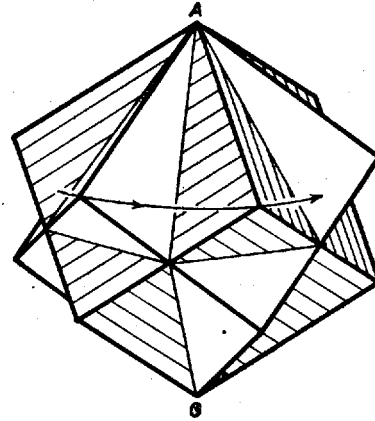
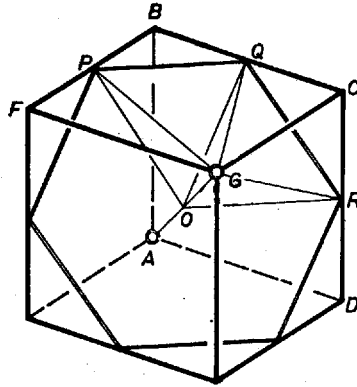

a) Megmutatjuk, hogy a két kockáról az a 6-6 él, amelyek nem futnak be a közös tengely végpontjaiba, páronként felezi egymást. Ennek alapján könnyen felbonthatjuk az együttesen kitöltött teret is és az alakzat felszínét is egyszerűen számítható térfogatú, illetve felszínű részekre.

Legyen egy kocka alaplappja $ABCD$, egyik oldallappja $BCGF$, a BF él felezőpontja P , a BC , CD élé Q , illetve R .

Ezek mindegyike egyenlő távolságra van A -tól is, G -től is, mert a távolság egy-egy olyan derékszögű háromszög átfogója, melynek befogói 1 és $1/2$. Ugyanez áll a további 3, sem A -ba, sem G -be nem befutó él felezőpontjára; az átfogók hossza $r = \sqrt{5}/2$. Így a 6 felezőpont rajta van az A és G körüli r sugarú gömbök felületén és metszészvonalán, ami egyszermind az $AG = \sqrt{3}$ testátló felező merőleges síkjában is benne van, tehát kör. Ennek O középpontja felezi AG -t, sugara pl. az AQO derékszögű háromszögből $\sqrt{2}/2$. Ugyanekkora 2-2 egymás utáni felezőpont távolsága, pl. a $BCGF$ lapban QR . Ezek szerint a 6 felezőpont egy körbeírt, egyenlő oldalú idomnak, szabályos hatszögnek csúcsait alkotja, $\angle POQ = \angle QOR = 60^\circ$.

Ha most a második kockát az eddigiből AG körüli 60° -os elfordítással származtatjuk, akkor P átjut Q -ba, Q pedig R -be, tehát BF új helyzete felezi BC -t, BC új helyzete CD -t stb., amint állítottuk.

Messzük le az eredeti kockából az APQ , a GQR , ... síkkal a B , a C csúcs körüli, $1/2$, $1/2$, 1 élű derékszögű tetraédert, és A -t, G -t kivéve a kocka további 4 csúcsának is az ilyen „környezetét”. A visszamaradó test szabályos hatoldalú kettős gúla (bipiramis), ez a kocka elfordítása után az új helyzetben is benne van, a két kocka belsejének közös része. A lementszett – de továbbra is odatapasztott – 6 tetraéder viszont az eredeti kockán kívülre jut, pl. az $APQB$ tetraéder az $AQRB'$ -be, és B' -t az $ABCD$ lap – illetve ennek AQR részháromszöge – elválasztja a kockától.

b) Eszerint a keresett térfogat a kettős gúla és 12 kis tetraéder térfogatának összege, másképpen az eredeti kocka és 6 kis tetraéder térfogatának összege:

$$V = 1^3 + 6 \cdot \frac{1}{3} \cdot \frac{1}{2} \cdot \frac{1}{2} \cdot \frac{1}{2} \cdot 1 = \frac{5}{4} \text{ térfogategység.}$$

A felszín pedig a kis tetraéder 3 derékszögű lapterület összegének 12 szerese:

$$F = 12 \left(\frac{1}{4} + \frac{1}{4} + \frac{1}{8} \right) = \frac{15}{2} \text{ területegység.}$$

Megjegyzés. Érdekes, megegyezés, hogy alakzatunk térfogata is, felszíne is $1/4$ résszel nagyobb, mint az eredeti kockáé.

Mátrai Gizella (Pécs, Széchenyi I. Gimn., III. o. t.)